

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

71. An ex commissione Summi Pontificis possit simplex Sacerdos Ordinem
Subdiaconatus, & Diaconatus conferre? Et an de Minoribus Ordinibus non
sit difficultas, quia modo ea facultas concessa est ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

Sup. hoc in §. 1. **N**egatiue responder Turrianus in annot. ad Concil. Nicanum, num. 54. & alij Doctores citati in principio superioris resolutionis. Et in hanc sententiam inclinat Granadus in 3. part. controu. 9. tract. 2. disp. 2. num. 5. vbi sic ait: Si velimus quis petat vterius, an Pontifex concedere possit simpliciter potestatem ordinandi Diaconos. Respondetur, si constaret id factum fuisse à Summo Pontifice, consequenter dicere id potuisse; sed non inuenio sufficiens testimonium: quia privilegia quorum auctores citati meminimus, agunt de Subdiaconatu: & Victoria solum ait, nonnullos id affirmare etiam de privilegio conferendi Diaconatum. Aliunde vero obstat, communis Theologorum, que id negare videtur, & maior excellentia Diaconatus, quia est Ordo sacerdoti, & inde petit potiori iure Episcopum, vt ministrum. Ita Granadus.

2. Sed affirmatiuam sententiam merito docent Valquez in 3. part. tom. 3. disp. 243. cap. 9. num. 38. Opatovius de Sacrament. tract. de Ordine, disp. 5. num. 14. Ochagavia de Sacrament. tract. unico, de Ordine, quest. 7. num. 10. Hurtadus de Sacram. Ordine, diff. 18. Præpositus in 3. part. de Sacrament. Ordine, quest. unic. art. 13. num. 122. Vnde doctissimus, & amicissimus Caramuel in comment. ad Regulam D. Benedicti, cap. 6. num. 1626. sic ait. Afferunt communiter Theologi, neminem præter Episcopos posse conferre Ordines sacros, illos, inquam, quos maiores dicimus: contrarium tamen probabilius est legitima praxi consistente, nam Abbati Cistercij, & quatuor primis Coabbatibus conceditur ab Innocentio VIII. anno 1489. vt Subdiaconatus, & Diaconatus Ordines conferant; ille nimirum quibuscumque totius Ordinis, isti suorum Monasteriorum Religiosis. Hoc privilegium est in praxi, & hodie supersunt qui ad maiores Ordines ab his Abbatibus fuerunt promoti. Ita Caramuel, cui etiam non grauior addere doctum P. Auerfam de Sacrament. Ordine, quest. 2. sect. 3. recte asserentem, quod admissa commissione de Subdiaconatu, consensu & par ratio apparet etiam de Diaconatu: supponendo nempe vtrumque esse verum Sacramentum, & institutum à Christo: quia adhuc vterque Ordo manet infra Sacerdotium, & de vtroque esse poterat sufficiens convenientia, vt à Sacerdote ex commissione conferri valeant. Imò, qui negabant, Subdiaconatum, sicut & minores Ordines esse Sacramentum institutum à Christo, non relinquebant nisi Diaconatum, quem dicebant esse Sacramentum, & posse conferri per commissionem. Ratio autem, quam affert S. Thomas de omnibus maioribus Ordinibus, quia scilicet habent immediatam relationem ad corpus Christi, & idè non possit eorum collatio committi simplici Sacerdoti: hæc, inquam, ratio tam de Diaconatu, quam de Subdiaconatu, non probat: sed ad summum procedit de Sacerdotio.

3. Sed an dicta privilegia concessa aliquibus Abbatibus conferendi Subdiaconatu, & Diaconatu hodie sint reuocata, negatiue respondet Præpositus in 3. part. de Sacrament. Ordine, quest. unica, dub. 13. num. 125. vbi sic ait: Petes, an privilegium concessum Abbatibus, vt possent conferre Diaconatum, & Subdiaconatum suis Religiosis, sit reuocatum per Tridentinum? Afferit Rodriguez tom. 3. questionum Regularium, quest. 18. art. 4. Valquez cap. citato, in fine.

4. Sed verius est non esse: nam Trident. sess. 2. cap. 10. de reformatione, ita habet: Abbatibus, ac alijs quibuscumque, quantumuis exemptis, non liceat in posterum intra fines alicuius Diocesis

consistentibus, etiam si nullius Diocesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui regularis subditus sibi non sit, Tonsuram, vel minores Ordines conferre, quibus verbis non prohibet, vt Subdiaconatum (si alias conferre poterant) non conferant, neque potestatem circa hoc illis factam reuocet, sed solum ne alijs, quam suis Regularibus Tonsuram, vel minores Ordines conferant. Non ergo tam prohibet ne Ordines conferant, quos ante conferre poterant, quam ne minores certis personis conferant. Ita præpositus, cui adde Caramuel in Regulam D. Benedicti, cap. 6. num. 1626.

5. Verum talia privilegia esse reuocata, nec amplius esse illis vti, docet etiam ex Nauarro Auerla de Sacrament. Ordine, quest. 3. sect. 3. Layman lib. 5. tract. 9. cap. 9. num. 4. Valquez in 3. part. tom. 3. disp. 243. cap. 4. n. 44. Et quidem in Concilio Tridentino sess. 23. cap. 8. vniuersisque à proprio Episcopo ordinari. Et cap. 10. non nisi Tonsuræ, & minorem Ordinum collatio permittitur Abbatibus erga solos subditos regulares. Et cap. 12. dicitur de Regularibus: Nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur, privilegia quibuscumque quoad penitus exclusis. Vnde addit Nauarrus, quamuis confirmata fuerint privilegia Cisterciensium à Gregorio XIII. post Concilium; tamen confirmata esse cum clausula restrictiua: Dummodò ipsi Concilio non adferrentur, & idè non comprehendit in confirmatione dictum privilegium ad eum exorbitans, & aduersans ipsi Concilio. Vnde si quis eo vti tentaret, deberentque Ordines per manus legitimi ministri ex integro conferri: quoniam Ecclesie commissio requirebatur, non solum ad licitam, sed etiam ad validam Ordinum collationem. Ita præfati Doctores.

RESOL. LXXI.

An ex commissione Summi Pontificis possit simplex Sacerdos Ordinem Subdiaconatus, & Diaconatus conferre?

Et an de minoribus Ordinibus non sit difficultas, quia modo ea facultas concessa est Cardinalibus, etiam non Episcopis, & Abbatibus exemptis? Ex part. 10. tract. 16. & Miscell. 6. Resol. 22. alias 21.

§. 1. **N**egant plures Doctores, quos nouissime citat, & sequitur Martinus de Sancto Ioseph in Monita Confess. tom. 1. lib. 1. tract. 3. de Ordine, num. 2. sed affirmatiuam sententiam non esse minus probabilem ego ostendi in part. 8. tract. 1. resolut. 38. & 39. cum multis Doctoribus, quibus nunc addo Leandrum de Sacrament. tom. 2. tract. 6. disp. 4. quest. 18. & 19. Baunium in Theolog. Moral. tom. 4. tract. 3. quest. 9. assert. 3. Palaum tom. 3. tract. 27. punct. 4. num. 10. & Dicastillum de Sacrament. tom. 1. tract. 6. disp. 5. dub. 17. num. 243. & seqq. Sed sapientissimus, & amicissimus Pater Martinus de Elparza S. Theologiæ Professor in Collegio Romano Societatis I. E. S. V. testatur est Mihi Patrem Gallum dixisse, nouissime in Vniuersitate Burdigalensi ab aliquibus Doctoribus, hanc opinionem censura inuictam fuisse; nisi, dum hæc audiui, & idè iterum dictam sententiam tanquam probabilem admitto; & censuram dictorum remitto censurandam sapientissima Patris Sorbonæ ad defensionem prælatissimi eius filij Magistræ, & Socij, vt vocant Ioannis Ylambert, qui nostram sententiam tenet in 3. part. D. Thomæ, disp. 6. de Sacram. Ordinis,

Quæ hic sit Resolutio- nes antecessores, & in alijs eorum primarum annotatio, num.

Sup. hoc in tom. 2. tr. 5. Resol. 81. §. Obiicit. & seqq.

Sup. hoc lege doctrinam Ref. præterita à §. Sed ego, & Ref. seq. paulo post initium, & in tom. 2. tr. 5. Ref. 80. §. Sed an. & in Ref. 82.

Ordinis, art. 1. num. 5. ubi sic asserit. Altera pars proportionis de Subdiaconatu, & Diaconatu, patet ex privilegio per Innocentium Octavum anno Domini 1488. concessio Abbatibus Cistercij, & quatuor filias, quo Abbas Cistercij potest abbatibus Monachis sui Ordinis & reliquis abbatibus dictarum filiarum Religiosis suorum Monasteriorum conferre valide, & licite ordines Diaconatus, & Subdiaconatus: quoque privilegio dicti Abbates non tantum ante Tridentinum Concilium vis sunt, sed etiam & hoc ipso tempore adhuc vivunt, videntibus, nec repugnantibus, in dō consentientibus, & probantibus Episcopis in quorum Diocesi prædictæ Abbatia sunt constitutæ: nam prædicti Religiosi à suis prædictis Abbatibus in Subdiaconos, & Diaconos ordinatos, & ad se pro suscipiendo ordine Presbyteratus litteris, cū obedientia suorum Abbatum, sine ulla difficultate, vel scrupulo conscientia ordinant Sacerdotes: Igitur cum à facto ad posse valeat consequentia, & hæc præx nonnunquam fuerit reprehensa, vel à Summo Pontifice, aut Episcopis: sed potius ipso vlu confirmata: sit, ut recte dicamus, simplices Sacerdotes, de quorum duntaxat conditione (quantum spectat ad Ordinarium Ecclesiasticorum collationem) sunt prædicti Abbates, posse per dispensationem Summi Pontificis etiam conferre Subdiaconatus, & Diaconatus ordines: Huiusque Ylambertus. Et de ordine Subdiaconatus idem sentit aliter Socius Sorbonicus non minus doctus, & eruditus Franciscus Haller de Sacris electionibus, & ordinat. sect. 5. cap. 1. §. 3. per totum; licet §. 5. de Diaconatu probabiliter hoc negat; sed Petrus de San Ioseph doctor Gallus in Theol. Sacram. approbata à Doctoribus Sorbonicis Hobber, & Bolle, cap. 36. resol. 1. sic ait: Satis certum videtur ex commissione Supremi Pontificis posse Sacerdotem non Episcopum Diaconatum, & Subdiaconatum conferre. Itaque Ratio verò possibilissima pro hac firmanda sententia, sumenda est ex eo quod Pontifices aliquando id fecerint, ut credamus ita Christum instituisse hoc Sacramentum, ut etiam tanquam à Ministro extraordinario, & ex commissione conferri possit à Presbytero, idē merito Auctores huius sententia ad facta prædicta, & similia investiganda recurrunt; neque enim credendum est, in re tantum momenti permisisse Deum Summos Ecclesie Pastores à recto tramite deservisse: Imò ex illo à simili possumus etiam rationem deducere non omnino contemnendam, quia non minus est proprius, & ordinarius Minister Confirmationis Episcopus, quam Ordinis, & tamen ex commissione potest eius administratio Presbyteris conceci, ut ibidem probavimus: ergo pari ratione id possumus colligere pro administratione Ordinis. Fundamentum verò pro utroque Sacramento contemnendum non est: quamvis enim Sacerdos non habeat proximam, ordinariamque potestatem, habet tamen radicalem; tota enim radix potestatis in Corpus Christi mysticum est in potestate, quam habet Sacerdos in Corpus Christi verum. Vnde fit, esse capacem ut possit eligi; eique committi, saltem extraordinarie prædicta potestas; tamen neque hæc, neque alia quævis ratio efficacitatem habere potest; sed omnino recurrendum est in omni materia Sacramentorum ad institutionem Christi, & hæc debet nobis innouescere ex aliqua traditione, vel auctoritate Ecclesie, nobisque probabiliter innouescit ex privilegio adductis, & præsertim Innocentij VIII. concessum Abbatibus Ordinis Cisterciensis; nec est eam Coninch. tom. 2. disp. 20. dub. 9.

conclus. 4. privilegium hoc in dubio reuocet; nam ipsemet Vasquez disp. 243. cap. 4. num. 39. testatur, se in quodam vetusto Codice Collegij Complutensis, qui inscribitur, Collecta Bullatum Ordinis Cisterciensis, legisse Bullam, quæ concessum fuit ab Innocentio Octavo anno 1489. eisdem Ordinis Abbatibus, ut sui Ordinis Monachis Subdiaconatus, & Diaconatus Ordines conferre libere possint, & continetur in citata Compilatione Privilegiorum, privilegio 118. & quoad Subdiaconatum, Minorisque Ordines testatur Victoria in Summa, num. 235. se vidisse Bullam Pontificis, in qua concedebatur eisdem Abbatibus facultas eos Ordines conferendi suis subditis, & quoad Minores Ordines, constat etiam, quia modo ea facultas concessa est Cardinalibus etiam non Episcopis, & Abbatibus exemptis. Quamvis in Trident. sess. 7. cap. 10. de reformatione. Abbatibus, & aliis quibuscumque exemptis prohibitum sit, quando existunt intra aliquam dioccesim, id facere, nec vili, nisi subdito regulari primam tonsuram, nec Minores Ordines conferre possint. Accedit, quod potestatem ordinandi testatur viri fide digni (ut ait Tannerus disp. 7. quest. 3. dub. 1. num. 30.) re ipsa concessisse Pontifices Prælati Franciscanis in Italia. Prædictaque privilegia etiam concessa fuisse testatur Rodrig. tom. Regularium, quest. 18. art. 3. Et hæc omnia docet Dicastillus ubi supra. Valent igitur Doctores Bursigalentes cum sua censura, sed ego sumiter existimo, totum corpus illius celeberrimæ Academicæ in talem censuram non iussisse, sed solum paucos professores ex privata emulatione cum quibudam Viris Doctis.

Sup. his supra in Resol. 68. signanter in §. Sed prorsus, & seq. & in alia Resol. eius not. pro Cardinalibus.

RESOL. LXXII.

An Pontifex possit dispensare, ut simplex Sacerdos ex commissione conferat Ordinem Presbyteratum?

Et notatur potestatem committendi hoc ministerium iure Divino Pontifici Summo, & Ecclesia convenire. Ex part. 8. tract. 1. Resol. 36.

§. 1. Negativam sententiam docet Opatovius de Sacram. tract. de Ordine, disp. 5. num. 16. Candidus tom. 4. disp. 4. art. 3. dub. 17. & alij communiter: & idē Aversa de Sacram. Ord. quest. 3. sect. 3. ita asserit: Extra dubitationem etiam esse debet non posse Sacerdoti non Episcopo committi ordinationem alterius Sacerdotis, seu collationem Ordinis sacerdotalis. Ita Doctores communiter asserunt, vel supponunt. Et merito: quia cum iam constet, ministerium ordinarium esse Episcopum, non debet sanè, nec potest hoc ministerium extendi ad alium per commissionem absque solido antiquitatis fundamento: quæ pro huius rei persuasione sufficit, si nullum tale fundamentum reperitur. Ita Aversa: vnde Granadus in 3. part. controu. 9. tract. 2. disp. 2. num. 4. obseruat nullum Doctorem, quem ipse legerat, dubitare de hæc re. 2. Sed vir doctus non omnes Doctores legerat: nam glossa in can. perueni, dist. 95. Innocentius IV. in cap. 4. de Consecrat. num. 4. Panormitanus num. 4. Angelus verb. Ord. 2. num. 2. & Aurcolus apud Capreolum in 4. dist. 25. quest. 1. art. 2. affirmatiuam sententiam docuere, quam ego in fauorem Sedis Apostolicæ, & auctoritatis Summi Pontificis satis probabilem existimo, & illam ex neotericis docent Vasquez in 3. part. tom. 3. disp. 241. cap. 4. num. 40. Ochagavia de Sacram. Ord. tract. vnic. quest. 7. n. 11. Hurtadus tract. de Sacram. Ordinis, diff. 18. & alij. 2. Probat

Sup. hoc in tom. 2. tr. 5. Resol. 27. §. Partem, cursum ad medium; & in tom. 4. tr. 8. lege doctrinam Res. 5. per totam, signanter paulo post initium, a vers. Vnde colligit.

ANNAE
OMNIA
TO. III. IV. V
E. III